

El quadern prohibit

Editorial Navona ha recuperat una novel·la d'Alba de Céspedes anomenada *Quadern prohibit*, que conté una deliciosa anacronia. Un editor atent la rescata per a un públic jove del segle XXI. És una vida privada bastant ben escrita d'una dona que es retroba escrivint en la clandestinitat. Novel·la psicològica del que podria haver pensat i sentit una mare que viu en un entorn urbà a la Roma dels anys cinquanta en un medi conservador i patriarcal. Tota la gràcia literària bascula sobre aquest quadern prohibit que la protagonista escriu d'amagat de la família, el llibre de la impotència d'una dona que no té llibertat econòmica.

L'autora, culta, de formació literària refinadíssima fa unes trapes una mica espectaculars. S'edità en italià en 1952, deuria ser molt llegit però no ha passat el cribratge de l'Acadèmia. Hi ha edicions en moltes llengües, en portuguès de fa poc i en castellà de fa anys. Té lectores inquietes, joves, coents, vindicatives, com si la història de les seües àvies hagués pogut ser aquesta. És un llibre per a senyores de postguerra, o més exactament per a les seues filles o netes.

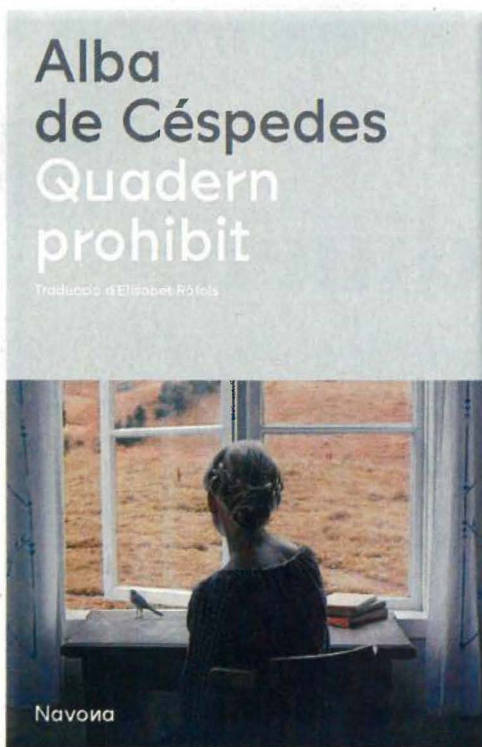
L'autora era filla de l'ambai-

xador cubà establert a Roma. Hem de sobreentendre que com a mínim posseeix una educació literària exquisida, o vèrbola fina. El llibre no és senzill de teixir, demostra que l'autora ha escrit molt, i no sols quaderns o dietaris. De facto, mentre hi penso, hi ha un fotimer de dones de postguerra, urbanes, que podrien haver escrit el seu quadern prohibit, amb més substància i tot, que la Valèria del relat. És clar, inventant,

perquè el fet és que les nostres mares eren una mica mudes per a la literatura, ningú els havia ensenyat a escriure relats o novel·les. El que construeix l'Alba de Céspedes és un relat més o menys creïble per a moltes dones de postguerra que no tenien relat escrit, que tot el seu sentir quedava projectat en les lletres sentimentals de les cançons de moda. Potser certes lectores hi han descobert més autenticitat en les feines que feien amb les mans: fer-se la roba, cuinar, brodar, cosir, tallar, que no els quaderns que no podien escriure, perquè no formava part de la seva cultura general.

La novel·la s'acaba de manera poc convincent. Potser no hi havia cap altre final, potser l'autora no va comprendre del tot aquella generació de dones que de facto no eren escriptores com ella: aquest món de les mares no era verbal, literari, era, potser, fascinat pels objectes que podien posseir o arregar.

Crec que la novel·la, volent retratar les dones sense veu, retrata les cabòries de la novel·lista, afanyada a mantenir, i alhora no mantenir, el secret del seu quadern prohibit, una certa posició juvenil: la dona que es fa i es refà escrivint.

➔ LA ITALOCUBANA ALBA DE CÉSPEDES ÉS UNA AUTORA DE REFERÈNCIA PER A TOTA UNA GENERACIÓ DE LECTORES QUE ALS ANYS CINQUANTA BUSCAVEN LITERATURA FEMINISTA